

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 16. oktober 2016

Kirkedag: 21.s.e.Trin/B

Tekst: Ez 18,1-4a; Åb 3,7-13; Luk 13,1-9

Salmer:

SK: 12 * 522 * 342 * 473 * 592,4-5

LL: 12 * 522 * 308 * 342 * 473 * 592,4-5

I dagens evangelium røres der ved noget, der i Bibelens samtids tænkemåde og Bibelens menneskers måde at forholde sig til livet på er forskellig fra vores tid, i hvert tilfælde når vi ser det i det store spektrum. Forskellen er sammentænkningen af Gud og mennesker i alle livets aspekter, både negativt og positivt.

I evangelieteksten udtrykkes det med inddragelse af en ulykke, det sammenstyrtede tårn, og en bestialsk handling, Pilatus' massakre på nogle religiøse mennesker. Hvad er meningen med det?

I vores tid, når vi kommer ud for den slags ting, dels når vi oplever dem i medierne, men ikke så meget, for TV-skærmen bliver nemt en beskyttelseskærm mellem os og verdens uhyrligheder, og det er vel at mærke os, der bliver beskyttet. Det går ikke så dybt. Mange af os har hurtigt glemt det sete efter næste nyhedsindslag, eller verdens katastrofer drukner i vore egne problemer. Det bliver straks lidt værre, når vi bliver personligt inddraget, og det går ud over os selv eller nogle, vi kender. Så kan vi godt spørge om, hvad er meningen? Eller vi kan synes, at det havde vedkommende ikke fortjent. I den forbindelse er det lidt tankevækkende, at sådanne tanker får vi, når den ene rammes, sjældent når flere er en del af katastrofen. Vi spørger efter mening eller efter fortjeneste. Jeg møder det

spørgsmål så mange gange i samtaler med mennesker om livets lidt alvorligere sider.

Og for nu at komme til Bibelens menneskers måde, vil jeg godt lige omkring en af mine kolleger, der for nogen tid siden fortalte om et arrangement, hvor to mænd taler sammen. Den ene kommer så hen til min kollega og stærkt opbragt refererer samtalen med ordene: ”Han spurgte mig: ’Hvordan har du det med Jesus?’ Det kan man da ikke spørge et voksent menneske om.” Og så blev der trukket lidt på skuldrene og smilebåndet af dette. Og det er lige her, at forskellen på vores tid og Bibelens tid kommer til udtryk.

Bibelens mennesker ville ikke finde spørgsmålet mærkeligt. For deres tanker om massakren og ulykken er straks: Hvad har de gjort forkert – i forhold til Gud? De må være større syndere, siden de skal lide så uretfærdigt. Og hos dem giver det netop mening at tale om uretfærdig eller retfærdig lidelse. Det er totalt meningsløst i vores sammenhæng at spørge efter livets retfærdighed, det er som at spørge både i øst og vest på samme tid, for liv og retfærdighed har intet med hinanden at gøre. Men det havde det for Bibelens mennesker. De har nemlig opfattelsen af, at livets lykke og velsignelser fra Gud er resultat af deres rette tilbedelse og overholdelse af Guds bud. Når man gør, som Gud siger, så går det en godt, og når man gør, som Gud siger, man ikke må, så må man føle straffen. Og synd er altid synd mod andre og mod Gud. Og vi har langt hen ad vejen samme holdning, selv om mange i dag aldrig ville kalde det for Gud, men for livets retfærdighed eller uretfærdighed. Men det er lidt en forlængelse af jødernes tankegang i Jesu samtid.

Dér, hvor vi så faktisk går ret fint hånd i hånd, jøderne og vi, Bibelens samtid og nutiden, det er i lykken. Selv om de, når fromheden tages på, takker Gud, så er det jo blot den naturlige

konsekvens af retfærdigt liv; mens det hos os jo blot er, hvad vi har krav på/ret til. Men når det handler om livet, så har vi i bund og grund ingen ret eller krav på noget som helst. Livet er en gave, jf. salme 522. Og fælles er vi med jøderne i, at når vi har det godt, så glider Gud i baggrunden. Vi går hånd i hånd med jøderne i vores klagen og brokken, og i vores forglemmelse af takken. Gud anklages for livets ulykker, og vi tager æren for livets lykke.

Så forskellighederne til trods, så er der ikke så langt fra Bibelens samtid til vores tid. Men dog den forskel, at det vil falde mange mennesker i dag helt fremmede, at kæde en ulykke sammen med et spørgsmål om synd mod Gud. ”Det vil da være et underligt spørgsmål til et voksent menneske.” Men når vi ikke gør det, så er det ikke fordi vi er blevet klogere, så er det snarere fordi, vi slet ikke tænker Gud med ind i den slags.

Jeg sagde, at vi er blevet klogere. Det er rigtigt. For når vi ikke kæder ulykker og andre menneskers ondskab mod os sammen med vores synd mod Gud, så er vi helt på linie med Jesus. Så noget har vi da lært af ham. I evangeliet afviser Jesus sådanne tanker. Det gør han også i en helbredelse af en blind, hvor problematikken er, at den blindes forældre må være store syndere, siden barnet er født blind. Den slags hænger ikke sådan sammen med synd. Og dog!

Det hænger sammen med synd i den forstand, at ulykker og menneskelige grusomheder er en del af den faldne og syndige verden. Det er en del af livet uden for Paradis, og uanset hvor fromme vi bliver, kan vi ikke lave om på det. Det er så uløseligt en del af livet uden for Paradis, at vi også selv har det i os. I de fleste menneskers liv er der utroligt kort fra dyb og inderlig kærlighed til glødende vrede og had. Vi har alle kimen i os til at gøre ondt og forvolde andre mennesker manglende

lykke i livet. Sådan er det bare, og vi kan intet gøre ved det. Vi kommer måske en dag til at kunne kurere kræft; men vi kommer aldrig til at kunne forhindre døden. Den når os til sidst på en eller anden måde. ”Så er vor lod på verdens ø” (DDS 12,3) Og, siger Jesus...

Hvis ikke I omvender Jer, så går I til grunde med den faldne verden. Så bliver I en del af denne verdens forfald, synd, grusomhed og død. Set med Jesu øjne, så er spørgsmålet (så kan sammenhængen og måden, det blev stillet på jo diskuteres) – men spørgsmålet: Hvordan har du det med Jesus? er ikke helt ude i skoven. Jesus udtrykker det bare anderledes: ”Hvis ikke I omvender Jer, skal I alle omkomme ligesom de.”

Ind i alt dette, er det forståeligt, hvis vi så tænker: Hvad i alverden er det for en Gud, vi tror og tilbeder? Og derfor giver Jesus os i det efterfølgende et billede af Gud, i lignelsen om figentræet, der ikke bar frugt. Det er både et billede af Gud, men det er også et svar på et spørgsmål, som sjældent stilles, men er lige så nødvendigt: Hvordan har Gud det med dig?

Svaret er i lignelsen. Han er tålmodig. Han er tålmodig. Gud er tålmodig med os. Og virker den ene måde at nå os på ikke, så prøver Han en anden, tredje, fjerde. Og de mislykkede måder skyldes ikke, at Gud ikke gør sin gering godt nok, men det, at vi er så svære at nå. Det kan være så svært for Guds omsorg og kærlighed at trænge igennem vores selvcentrerede fokus på livets retfærdighed. Det kan være næsten en umulighed at få os til at se, hvad der er det væsentlige i livet. Når der, næsten alle steder i Bibelen, tales om, at et træ bærer frugt, er det et billede på, om vi har tro, håb og kærlighed fra Gud og til Gud eller vi har fortjeneste, krav og begær fra os selv, som livets egentlige fokuspunkt.

Bibelens samtids mennesker, og så kan det sagtens ske, at det for nogle af dem er forkert i perspektiv og konsekvens; men de har Gud og deres forhold til Gud som et uomgængeligt omdrejningspunkt i livet. Livet kan ikke tænkes uden i forhold til Gud, uden at det går galt, uden at livet forbliver uden for Paradis. Og Paradis er i denne sammenhæng ikke, at livet er lykkeligt og uden problemer eller sorger. Paradis er livsfællesskab med Gud.

I tro, håb og kærlighed er det muligt at leve i Paradis uden for Paradis. Det er muligt at leve med Gud, livets Gud, i dødens verden. Det er muligt at have mening og mål med livet med Gud i en verden, der ikke byder på andet mål og mening end forfald og meningsløshed. Det er muligt at bære frugt i en frugtesløs verden, fordi gartneren, har en ufattelig stor tålmodighed med sit figentræ, og hellere tager vare på det og plejer det en ekstra gang, for det kunne jo være, end han koldt og nøgternt konstaterer og hugger træet om.

Uden håb og uden Gud
lar vi døden råde.
Tro og håb og kærlighed
får vi kun af nåde. (Møllehave, DDS 522,5)

Men tålmodigheden har en grænse. En dag falder dommen.

Det er en liden stund,
så lukkes Himlens døre (592,4)

Da kan vi jo, hvis vi har frimodighed til det, spørge Gud: ”Hvordan har du det med mig?” Jeg er næsten sikker på, Gud vil svare ved at spørge, mens Han kigger hen på korset: ”Hvordan har du det med Jesus?”

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen